

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dljake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Vojni oblaki.

Na političnem nebu so se bili te dni prikazali vojni oblaki. Sicer so se ravno tako naglo zopet poskrili, kakor so se bili prikazali, vendar so bili znameniti, ker so nam položaj razjasnili, kakoršen mora priti. — Boj, velik evropski boj, je neizogiben, vprašanje je le to, kako daleč v bližnjo prihodnost ga je mogoče odriniti. To je sedaj vsacemu misléčemu jasno.

Največ se ima bati Nemčija, da si je sedaj najmočnejša država. Da se Nemčija tudi res boji to je bilo zadnje dni vidno. Ta bojazen se je pokazala te dni v članku, ki ga je prinesel pod naslovom: „ali je vojna blizu“ velik berlinsk oficijozen list „Post“. V tem članku nemšk novinar okolo sebe gleda in britko toži, da se Francoska strašno oborožuje in to le proti Nemčiji, da je v Italiji ona stranka močnejša, ki je Francozom nevarna in da v Avstriji večina tako misli, kakor nadvojvoda Salvator in ne kakor vladajoči Prusijani. To so same nevarnosti za Nemčijo.

In na veliko jezo nemških boječih državnikov se je avstrijski cesar z italijanskim sešel, gotovo celo brez dovoljenja v Benetkah z italijanskim kraljem, mogoče, da je bilo tam kaj govoreno, kar nij prav Nemčiji, ki nema nobenega zanesljivega prijatelja, baš ker nemško srce ne misli na drugo, nego na tlačenje sosedov.

Ker je pruska policija preodkritosrčnemu novinarju usta zamašila predno je vse izgovoril, vemo le malo zapopadka onega članka. Vendar je še to malo vzbudilo velikansko senzacijo.

Od vseh krajev, kjer niso še za boj pripravljeni, in ker stvari niso še naravno razvite, bodo odgovorili, da je zavlada v Berlinu prazen strah. Francoski listi so prvi, ki tako odgovarjajo. „Moniteur“ pravi, da na Francoskem nij vojne stranke. To se razumeje „za sedaj“. Isto tako „Siecle“ pravi, da oni nemški članek kaže veliko razburjenost duhov na Nemškem, ne ve pa, kaj je kriv te razburjenosti, ali shod v Benetkah, ali belgijska znana zadeva, samo da Francoska nema („za sedaj“ se mora tudi tu misliti) vojnih namenov.

Avstrijski prusijanski listi bodo to se ve, da o Avstriji enako izrekli se — in za zdaj prav imeli. Ali to je pa tudi gotovo, da imamo vsi avstrijski Slovani želeti in želimo, da bi bilo nemške prevzetnosti konec, če prej, tem bolje za vso Evropo in svobodo narodov. Da v Rusiji počiva prijateljstvo z Nemci le na dveh očeh postarnega in bolehnega carja, to vé ves svet, in Nemci tudi od tod njih bojazen.

Ker je gotovo, da Nemci [koncem ne

morejo premagati vse Evrope, ki jim sovražna okolo stoji, vendar bi bilo naravno, da bi s sosedi tako ravnali, da bi s časom zares sočutje in prijaznost pridobili. To bi bilo najprej doseči s pravičnostjo nasproti drugim narodom. Ali kaka je nemška pravičnost, o tem znamo mi Slovani pripovedovati. Najmenj se bomo tedaj mi jokali, kadar pride čas, da „furor teutonicus“ nemški napuh sam sebe ujé, kakor škorpiljon.

Slovensko narodno šolstvo 1874.

(Posnetek iz poročila naučnega ministerstva.)

(Konec.)

Po Primorskem. Da bi se primorsko šolstvo v smislu postave od 14. maja 1869 uravnalo in boljše napredovalo, ustanovilo se je v Trstu za administrativne in ekonomične zadeve mesto administrativnega referenta, ter se v to svrhu imenoval namestniški svetovalec. Tudi sedež deželnih šolskih nadzornikov za Istro in Gorico se je v Trst prestavil. Stanje primorskega šolstva sploh še ne zadostuje. Prvič manjka še stalnih učnih načrtov, drugič so se učitelji s tem, da so začeli predmete novih šolskih postav razlagati, nekoliko prenašli. Kakor pa kaže vspehi okrajnih učiteljskih konferenc, hrepené učitelji po večji omiki in po boljšem podučevanju v šoli.

Risanje se je še malo v šole vpeljalo, ker ga stareji učitelji zmožni niso. V Trstu so za ta predmet in za petje po dekliških šolah posebni učitelji postavljeni. Po slovenskih šolah na Goriškem se skoro povsodi v petji podučuje, tako tudi po večrazrednih laških. Prosto životovanje je po mnogih šolah vpeljano.

V ženskih delih se je podučevalo samo po dekliških šolah, katerih pa po Goriškem skoro nič nij.

Šolska poslopja so po vsem slaba, kakor po Istri, tako i po Goriškem. Radi uboštva občin pa se tudi v prihodnje nij nadejati takih poslopij, ki bi vsaj nekoliko zadostovala. Še celó v Gorici, v mestu manjka prostorov za 600 za šolo ugodnih otrok.

Za okrajne učiteljske bukvarnice se po Istri bolje skrbi, nego po Goriškem. Šolarske bukvarnice se še ustanovljajo.

Otroški vrti so v Trstu in v Gorici. Šolsko obiskovanje se bistveno ne izboljšuje. Zadržuje ga uboštvo in manjkanje delavcev. Boljše šolsko obiskovanje je bilo v Trstu, in v goriškem okraji, koder se je 6 novih šol ustanovilo. V tolminskem okraji je 6 šol za silo odpadlo in vsled tega manjše število šoloobiskajočih.

Trst. Minólo leto sti se dve 5razredni dekliški šoli in ena 4razredna dekliška šola

za po en razred razširile. Bodoče šolsko leto se pa baje odpró 3 meščanske šole za dečke in tri za deklice.

Vseh razredov v mestu je bilo 99, po okolici 23, vseh 120 razredov, kar je z ozirom na število za šolo vzgodnih otrok premalo. Vse šole obiskajoče mladeži je bilo 8980. Za životovanje ima mesto svoje životovališče. Po okolici je bilo 5 šolskih vrtov.

Istra. Zadržki šolskemu napredku so z novima postavama od 30. m. l. 1874 po večjem odstranjeni. Za šolo ugodne mladeži je bilo 24.422, šolo obiskajočih otrok 12.224. V nadaljevalnem tečaju je bilo 15 učiteljev.

Po Goriškem je bilo 199 javnih šol, (50 šol za silo), in nekaj privatnih šol. Za šolo ugodnih otrok 30.064, šolo obiskujočih 16.073.

Šolarskih bukvarnic je bilo 31, šolskih vrtov po goriškem okraji 4, po tolminskem 2, po sežanskem 4. V nadaljevalno-izobraževalni tečaj je bilo 24 učiteljev (menda učiteljev?) laškega (!? Ured.) dela pozvanih, kateri bodo pa skozi dve leti, t. j., o počitnicah v tečaju navzoči, da se temeljiteje izobrazé. Na kmetijski šoli je bil kmetijski tečaj o počitnicah. Udeleževalo se ga je 38 učiteljev, 15 z Goriškega, 3 iz Trsta, 12 iz Istre, 2 iz Kranjskega in 6 iz Dalmacije.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. aprila.

Češka „Politik“ nam v listu od zadnjega petka zabavlja in kritikuje o slovenskih razmerah. Odgovor jej moramo tak dati, kakor ga je od hrvatskega „Obzora“ ta nemško-češki list uže večkrat dobil: prej razumeti, potem učiti. Dokler pa „Politik“ le toliko o Slovencih vé in v svojih predah pové, kar iz „N. Fr. Pr.“ nakrade, pod rubriko „Laibach“ — njene sodbe o nas nemajo nobene veljave.

Klub staročeških poslancev je sklenil v poslednji seji pred otvorenjem deželnega zbora, da se pozivljajo staročeški novinarji, posebno J. S. Skrejšovski in Otakar Zeithammer, naj se v svojih člankih v „Politiki“ in „Pokroku“ poslužujejo spodobnejšega tona, ka bi stvar staročeška mej izobraženejšimi ljudmi ne izgubljala respektov. Toda staročeške novine zabavljajo in psujejo naprej na mladočeško, svobodomiselnost narodno stranko.

Hrvatski sabor se snide okolo 20. maja.

Vnanje države.

Lužicki Srbi so slavili 31. m. m. v Badišinu 25letnico svoje besede „Srbske bjesade“ in baš tako letno zborovanje „Matice lužicko-srbske“ pod predsedništvom g. Smolarja, ki je znan po celem slovanskem svetu. Sklenilo se je tudi, zidati narodni dom za lužicke Srbe, ki bi naj bil središče narodnega gibanja in zavetje lužickim društvom. To omenjamo zaradi tega, ker imajo

i mali narodi, kakor je lužicko-srbski, v nemškem morji, ločen od ostalega Slovanstva, — celo v malih rečeh veliko važnost.

V Varšavi popusti, kakor „Kur. Pozn.“ poroča, general-guvernér grof Kocebuje svoje mesto. Na mestu njega postane guvernér poljskega kraljestva general Bazanov.

Karlisti bodo vzeli 10 milijonov rubljev na posodbo in se je podpisovanje posojila začelo pri Rotšildu v Frankobrodu 12. aprila.

Vsled znane vloge **nemških** škofov bode deželni zborom na Nemškem predloženo, naj se klostri in kongregacije odpravijo.

Dopisi.

Iz Medvoda 11. aprila [Izv. dop.]

Po občinskem zakonu se imajo, ako občina zahteva vsako tretje leto volitve župana in odbornikov vršiti. Pa dosti je znano, da če se na županski stol spravi kak starokopitnež, sedi, kakor bi bil prismolen, in nij moč iznebiti se ga, akoravno je za občino velika škoda. Ravno tako se tudi pri nas godi. Uže enajst let je eden in isti župan na krmilu, kar je pak za našo občino slabo in v vsacem oziru zelo zanemarjeno. S trudom in prošnjami smo zberali volitev odbornikov, katera se je 9. marca t. l. pod vodstvom g. dr. Hinterlehnerja vršila. Volilni listi z zapisnikom so se potem oddali dotičnemu višjemu uradu v pregled z nadejo, da bode v kratkem času tudi volitev družega, za občino skrbnejšega župana, ki ga srenjčani težko pričakujejo, zakaj v naši občini je tako, kakor v Turčiji.

Ker je pa uže čez 30 dnij, kar je bila volitev odbornikov, in volitve župana pa še zdaj nij, bila bi iskrena želja vseh srenjčanov, da bi se to prav kmalu zgodilo. Kaj je vendar uzrok, da se odlaša in odlaša? Ne mara, da nemarnost onih gospodov, ki so dobro plačani, a se jim čisto nič ne mudi delati.

Iz Pulja, 9. aprila. [Izv. doo.] Debeli grom topov 7. t. m. okolo 5. popoldne je naznanjal, da je presvetli cesar dospel v puljsko ladjestajo. Parobrod „Miramar“ je ostal precej od kraja i pripeljal se je h kraju z drugo ladjo. Ko cesar stopi iz nje i gre po stopnicah, katere peljejo od morja do „Palazzo Stabile“, čakalo ga je tu mnogobrojno ljudstvo, katerega mlačne „evviva“-klice (čuli so se i krepki „živio“-klici — sed rari nantes in gurgite vasto —) zadušila je godba tukaj v posadki bivajočega polka Coronini. Cesar je pogledal častno kompanijo, dal defilirati in potem šel v palačo Stabile, kjer so se mu predstavile oblasti civilne, vojaške in duhovenske. Od tod se je peljal nazaj na „Miramar“ in tamo je prenočil. Razsvitljava je bila lepa, posebno se je odlikovala vojaška kazina, mestna hiša, arena i amfiteater, ali kakor naši ljudje govoré, „devičin grad“, ker device Vile so ga zidale v eni noči, a nijso ga mogle vsega sezidati, zato kjer so začeli preveč zgodaj petelini peti. V „devičin gradu“ so nakupili mnogo hoste, ter jo potem vžgali, da je bil nastal velikanski kres.

8. t. m. točno o 7. uri je bil cesar prad kasarno, kjer so defilirali: polk Coronini, mnogobrojni pomorski vojaki topničarji. Potem je ogledal vojaške magazine, šolo pomorsko, kasarno, bolnišnico itd. O 10. uri došel je v katedralo, na katere vratih ga je biskup Dobrila z mnogobrojnimi

duhovenstvom pričakoval; v cerkvi se je odpel „Te Deum“. (Za pobožne duše, če katera „Slov. Narod“ bere, pristavim, da je dvakrat pokleknil, ko je prišel in ko mu je Dobrila blagoslov dal, istotako dvakrat je križ naredil); iz cerkve šel je zopet v „Palazzo Stabile“, in tukaj je zaslišal mnoge v avdiencijski, — a potem se je odpeljal na „Miramar“. Na 8. se nij slišal vse jutro nobeden klic pozdravljenja. Popoldne je bila manevra z vojnimi ladjami v fazanski luki pol ure od Pulje. Deževalo je pa tako neusmiljeno, da malo, malo ljudij se je udeležilo te manevre. Proti večeru je bilo jasno, mesto se je zopet krasno razsvetlilo, pred teatrom je čakalo cesarja vse natlačeno ljudstvo, in nekateri z baklami v rokah, so bili v špalirji. Ko se pripelje z 2 belci po 8. uri pred gledališče, bil je sprejet, mora se reči, navdušeno, in ko je po 9. uri šel iz gledišča, zopet je bil pozdravljen navdušeno.

Ljudstva se je bilo dosta nakupilo, a vendar ne toliko, koliko se je mislilo, kjer je bila v sredo zjutraj velika megla in zmirom več k dežju nagnjeno, kakor pa k lepemu vremenu.

Iz Trsta 6. aprila [Izv. dop.] Uže pozabljam, da je bil cesar v Trstu, in vendar se slišijo reči, katere vedno spomin oživljajo. Tako so na pr. naši zvesti Italijanisimi pri predstavi v gledališči pokazali res svojo lojalnost in vladi s kolom pomignili, da jim je Avstrija jako težka v želodcu, kajti, kar je uže dunajska „Presse“ omenila, to je res, da so bili pokupili ti benjamini vse lože komunalnega gledališča, da bi bile na dan cesarjeve navzočnosti pri predstavi prazne ostale. Zmotili so se sicer, ker oni so imeli listke v žepu doma, a naredilo se je, da so drugi sedeli v njih ložah. Predstava je bila jako slaba za nalašč, v nekaterih slovenskih čitalnicah se je uže dostikrat bolje igralo. V drugo pa smo opazovali sploh, da cesar le težko kaj resničnega izve iz ust svojih državljanov, ker vsaka reč, vsak govor, vse je moralo na čistilnico visokih osob in ministrom v cenzuro priti. Tu se je reševalo, da je na zadnje zrno se proč vrglo. Tržaški župan je moral svojo adresu bog zna kolikokrat korigirati, in skoraj le to govoriti, kar je minister Unger hotel.

Tudi na adresu slovenskega političnega društva je bil odgovor, kakor je uže znano iz „Slov. naroda“ od 7. aprila, le-ta, da moramo Slovenci pred vsem imeti pred očmi državno edinost in da moramo v miru z družimi narodi živeti. O bog! Kaj mar ne? Minister ali Pino sta morda zamudila cesarja o nas prav podučiti.

Jako čuden se nam je ta odgovor zdel, ker smo vedno mirni in v prijateljstvu z vsemi narodi na desno in na levo, akoravno nas ščujejo in dražijo, in zlasti v Primorji zatirajo, zlasti od laške strani. Bog zna, kedaj bo vlada do tega prepričanja prišla, da se bode Lahom kaj očitalo; a ne nam, da bode vlada vsaj branila svoje zveste državljane Slované, kateri nijso nikdar kazali nezvestobe, ampak v najhujših okoliščinah na pr., ko je sardinsko brodovje leta 1848 oblegalo Trst, stali so naši zvesti slovenski okoličani na bregovih Adrije, ter zabranili hrabro vsako izbarkovanje sovražnika. Leta 1859 zopet ko je francosko-sardinsko brodovje stalo v zalivu tržaškem, bili so edino

slovenski okoličani s svojim bataljonom, kateri so čuvali Trst in bregove na dolgo in široko tako, da nij bilo treba drugih vojakov v Trstu za posadko. Za to zvestobo pa niti lojalni nijsmo smeli biti v svojem jeziku proti našemu vladarju, in to iz tega uzroka, ker se vlada boji zameriti krutim, v Italijo ški-lečim Lahonom.

Trst je še vedno ono gnezdo, iz katerega se na skrivnem podpira Italija. Tržačanov, Lahov je na stotine služilo Garibaldiju proti Avstriji in so se proti cesarju borili.

Slovani, kateri so bili vedno čuvaji cesarstva, morajo biti za svojo zvestobo „sluge narodov“, da jih ti tlačijo. To je bridko! Ministra Ungerja in kolege moramo onemu Ribenčanu primerjati, kateri je svojega konja „sirca“ v drugej dolini iskal, akoravno je dobro vedel in znal, da je konj v prvej dolini.

Ali upanje imamo, da v Dalmaciji ne bodo vsi centralistični mogotci mogli omreniti Nj. vel. oči. Naši južni bratje bodo govorili brez cenzure prosto, ter naslikali v resnici stanje zapuščene slovanske Dalmacije in zanemarjenje ljudstva.

Iz Mozirja 10. aprila [Izv. dop.] Naša prijazna savinjska dolina in krasne solčavske planine bodo pridobile večjo veljavo s tem, ko dobimo nov vožni pot, kateri bode peljal iz Luč v Solčavo. Žalibog, da pota v solčavske planine nemamo dose-daj; ta bi še več turistov privabil na „strme vrhe“. Štajersko planinsko društvo živo čuti velepotrebo takega vožnega pota in smatra sedaj to kot svoj nalog. Prosilo je — kakor smo te dnij poizvedeli — visoki deželni zbor ne samo za primerno subvencijo, — ampak je tudi gornjegradske okrajno zastopstvo izpodbudilo, da bi blagovolilo tudi ono enako prošnjo štajerskemu deželnemu zboru podati — kar se je tudi uže zgodilo. Ako pomislimo, da je Štajerska gledé števila prebivalcev in ploščnatega raztezaja velika — davkarska občina, v kateri leta 1875 ne stoji le s slabimi poti — v zvezi s sosednimi deželami, kar se mora vsak čudom čuditi, moramo le z veseljem pozdraviti, oni čin in srčno željo izreči, da bi se hvalevrednemu štajerskemu planinskemu društvu in baš tako tudi našemu okrajnemu zastopu posrečilo hvale vredni cilj doseči, do katerega so se uže prvi koraki napravili. Še večjo hvalo bodo znali peti ovim ubogi solčanski prebivalci, ako bode visoki deželni zbor prošnjo uslišati blagovolil, kar ne dvomimo. Gotovo bodeta visoki deželni zbor in vlada uvidela, da kultura, trgovstvo in bogatstvo dežele so odvisne od železnice in dobrih potov. Po številu železnic, dobrih cest se spozna napredek države. Zaradi tega je naša prva skrb in dolžnost, skrbeti za svojo domovino v tem oziru in vse strune napeti, da bodo krožile njo mnogobrojne ceste. — Govorilo in pisalo se je tudi uže, da napravijo železnico skozi savinjsko dolino. „Tagespost“ je obelodanila pred dobrim mesecem to novico. Morda pregovorimo pri priliki nekaj besedij o tej železnici, katera bi bila tako važna za Mozirjane in sploh za Savinjčane, kakor Predilska železnica za Goričane ali Loška za Gorenjce.

Solčavske planine so najlepše in največji del južnih planinskih vrst.

Domače stvari.

— (Umrli) je ljubljanske deželne sodnije svetovalec Perko v 72 letu. Pokojni je bil dober jurist in v nepolitičnih rečeh dober sodnik. V političnih pak hud protivnik slovenstva, kakor so baš mnogi stari birokrati.

— (Poboj.) Ponedeljek zvečeri sta pila v krčmi pri „konjiču“ nekov usnjar in z njim tu po Ljubljani znan laški nožebusec Kéko, ki navadno stoji že več let v kotu hiše pri „belem volku“. Slučajno nij imel usnjar toliko denarja pri sebi, da bi bil plačal pijačo. Zaradi tega se vname prepir mej natakarico in gostoma, v katerega so se vmešali domači hlapci poklicani nalašč iz hleva. Iz prepira nastal je hipoma boj, v katerem je nekdo hlapcev italijanskega nožebuseca tako vrgel ob konec mize, da mu je kar levo oko izbil, ter je, ko to poročamo revež v največjih mukah že umrl. Preiskava se je že začela.

— (Na Kras) sta šla minister Chlumetzky in bar. Pino gledat, kako pogozdovanje Krasa napreduje.

Schillerjevi „Razbojniki“ na slovenskem odru.

Lep korak naprej je bil ta, katerega je storilo dramatično društvo s predstavo „Razbojnikov“. Nikdo ne bode tajil, da je bilo težko delo, katerega se je lotil marljivi režiser g. Nolli, in marsikdo je stopil plahega srca v gledališke prostore, boječ, da je prevelika naloga, katera se je imela izvršiti. Vsaj so se izurile naše dramatične moči le še semonkom, in le redkokrat nadomestita dobra volja in naravni talent to, kar premore temeljita šola. Mi pravimo: redkokrat; in zadnji nedeljski večer je bil v istini eden tistih, ki kažejo take izjeme. Kajti, če še tako strogo in nepristransko sodimo predstavo „Razbojnikov“, v svoje veselje in zadostenje smemo konstatirati, da nij bila samo dostojna, nego da je v več obzirih prekosila naše pričakovanje. Gosp. Nolliju, ki je po vsestranskem vspehu svoje benefice sigurno prvi izmej najbolj zadovoljnih, velja vsa čast in hvala za njegov mnogi, neumorljivi trud; ponosno sme reči, da je Schillerjeve „Razbojnice“ on sam spraval na slovenski oder. S porabo stare, deloma slabe Ivan Rakove prestave je priredil beneficijant to tragedijo po novi uredbi dvornega gledališča v Mannheimu, ki ima to prednost pred drugimi gledališkimi priredbami, da se kolikor mogoče drži originala, brez vseh samovoljnih in motilnih preuredb. Sem ter tja bi se smela še malo okrajšati, tako da bi se omejila na navadni predstavljalni čas.

Preidočim na predstave posameznikov, dozdeva se nam pravo omeniti, da pri svoji sodbi izrekamo deloma svoje subjektivno mnenje brez obzira na glas občinstva, in da smo le v tem smislu „brezobzirni“. Glavna naloga celega večera je bila v rokah g. Šušteršiča. Čuli smo še pred predstavo marsikoga dvomljivo popraševati, kako se bode pač izvršil Franc, in g. Šušteršič nikomur ne sme tega zameriti, ker ta naloga zahteva več študija in je težja, kakor bi morda sedaj marsikdo mislil, pa reči smemo, da je imenovani igralec svoj posel prav dostojno opravil. Ako ne vsih, nam je vsaj nekaj peklenskih lastnostij Francovega zna-

čaja predstavil, in to nam zadostuje. Preveč nikdar zahtevali nijsmo, in ne smemo. Ker govorimo že o značajokazu, naj nam bo dovoljeno, g. Šušteršiča na ono stran njegove zadnje role opozoriti. To je isti gnjusni strahotrepet, ki se oklene nog vsacega grešnika, in ki ga stori ravno za tega del tako ostudnega. Franc je tak; pa g. Šušteršič te lastnosti nikjer, ali bolje nij tako izrazil, kakor jo bil moral; in zato je bilo mnogim skoro nerazumljivo, zakaj po sodbi pade na kolena pred brata Karla, ter prosi milosti. Franc je bil v gosp. Šušteršiču za las prepogumen. Ozko omejeni prostor nam ne dopušča govoriti več o tem, pa toliko naj še omenimo, da smo bili deloma prav zadovoljni z imenovanim gospodom. „Karel“ je našel v g. Schmidt predstavljalca, kakoršnega smo si želeli. Edini veliki monolog v četrtm dejanji nij prouzročil potrebnega velikanskega vtisa — bil je prehladno izrazen — sicer pa sme g. Schmidt ponosen biti na svoje delo. G. Podkrajškova je igrala „Amalijo“ v pravem, idealnem duhu, in v prvem trenutku svojega nastopa je očarala celo občinstvo; in ona je bila ista, katerej je veljalo največ živoklicev. G. Nolli, kojega je sprejelo občinstvo z burnim, srčnim pozdravom, je bil — cel „Schweizer“, in je vedel simpatični značaj svoje naloge veljavno izraziti. Čestilci so mu podarili lep venec. Izmej manjših razbojniških nalog je bil g. Š. Paternostrov „Roller“ najboljšje predstavljen. Drastična in razumna njegova igra zasluži pravično hvalo. Pozabiti ne smemo „Kosinskega“, gdč. Ledarjeve, ki nas je s svojim nenavadnim ognjem skoro osupnila, in g. Jeločnika, čegar „Spiegelberg“ je popolnem zadostil našim terjatvam.

Sploh velja naše priznanje vsem sodelavcem, in želeli bi, da bi se predstavljalo vselej in vse na našem slovenskem odru z isto navdušenostjo in z istim veseljem, kakor „Razbojniki“. Tako je tudi lahko umeti, da je občinstvo, ki je v ogromnem številu polnilo vse prostore, vzlic temu, da je trajala predstava celih 5 ur, strpelo do kraja zadovoljno na svojih mestih.

—s—

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 8. aprila.

Zoper Andreja Porento in Jožeta Tomaža se je denes in včeraj vršila obravnava zaradi hudodelstva goljufije. Predsednik je bil c. kr. deželni sodn. svetnik Jevnikar, sodniki: c. kr. dež. sodnije svetnika pl. Zhuber in baron Rechbach, zapisnikar avskultant Višnikar. Porotniki pak: Hugo Turk, Miha Kastner, Anton Uberger, Anton Tomšič, Leonhart Lenasi, Janez Turk, Anton Urbančič, France Petrič, Matija Tuma, Janez Marolt, Karel Pibovec in France Golob.

Iz zatožnega spisa posnemljemo:

1. Andrej Porenta sploh Birtovec iz zg. Šiške je tožen, da je v jeseni 1873, ko nij mogel več vseh svojih upnikov poplačati, z namenom jim v znesku črez 300 gl. škodovati, z neresničnim prigovarjanjem, da mu je Blaž Milovac iz Trsta veliko na fižolu dolžan in da mu imata tudi Alice in Talloy iz Trsta 2000 gld. za fižol plačati, zagotavljanje in izterjanje terjatve svojega glavnega upnika Janeza Jermana iz Ljubljane v znesku 1796 gold. 9 kr. zadrževal in da je 31. decembra 1873 filijali štaj. escomptni

banki plačati, z še le 30. marca 1874 zapadajočo menjico, katero je on sprejel in po njegovem posredovanji neznanec z ponarejenim podpisom Jakoba Matijana iz zg. Šiške izdal, pokril in s tem zagotovljenje in izterjanje tega dolga zadrževal, in da si je s temi zvijačami kredit podaljšati skušal; da je dalje s svojim strijcem Jož. Tomažem iz Št. Vida v Ljubljani storjeno kupno pogodbo od 29. dec. 1873 svojo bajto iz zg. Šiške za 1400 gold. in s kupno pogodbo, gozd v Kamni gorici za 60 goldinarjev Jožetu Tomažu le na videz prodal.

2. Jože Tomaž sploh Pintar iz Šent. Vida je tožen, da je z namenom, upnike Andreja Porenta za več, kot 300 gold, škodovati, omenjeni kupni pogodbi 29. decembra 1873 in 11. februarja 1874 z Andrejom Porentom le na videz sklenil in na videz prodana posestva na svoje ime prepisati dal in s tem goljufivim porazumljenjem z And. Porentom k zmedenju pravega stanja premoženja za izplačanje upnikov pripomogel.

Mej nagibi tožbe navaja državni pravdnik:

Andrej Porenta je imel že nekoliko let v zg. Šiški štacuno in krčmo, pa mu nij šlo posebno dobro. Uže po leti 1873 so ga upniki preganjali s tožbami in eksekucijami, posebno so ga terjali Jože Kušar iz Ljubljane s tožbo za 370 gold., Janez Baumgartner & sinovi za 199 gold. 60 kr., Arthur Mühleisen za 427 gold.

V resnici je bil koncem septembra 1873 več dolžan, kakor je premogel.

V kljubu temu je še vedno nove dolgove delal.

Tako je kupil v jeseni 1873 od Janeza Jerasa iz zg. Šiške za 100 gold. pšenice, katero je še le v božiču plačal; od Antona Vončana iz Bevk 6. novembra 1873 za 72 gold. fižola, za katerega je 55 gold. dolžan ostal; od Janeza Perkota iz Bevk fižola za 300 gold., za katerega je 150 gold. dolžan ostal. Janez Jerman iz Ljubljane mu je posodil 400 gold., ki mu jih je še dolžan. Koncem septembra 1873 je plačal Janezu Baumgartnerju & sinovom 100 gld., — Janezu Gajzerju o božiču l. 1872 200 gold.; tudi Kušarju je menda plačal dolžnih 370 gold.

V tem neugodnem stanju ga je posebno Arthur Mühleisen po dr. Pfeiffererju na priznano terjatev pritiskal. Mej to pravdo je prišel Porenta k dr. Pfeiffererju, ter ga prosil, naj ga še nekoliko časa počaka, da pojde v Trst in bode tam denarje dobil, da bode svoja posestva prodal nij nič omenil. Ko se dr. Pfeifferer nij dal pregovoriti, pride Porenta koncem decembra zopet k njemu in ga prosi, mu naznaniti, koliko je Mühleisnu dolžan, da mu hoče vse plačati.

(Dalje prih.)

Poslano.

Ko sem pretečeno nedeljo po svoji navadi k maši šel, sreča me eni in drugi gospod, ter me poprašuje in pravi, da me „Slovenec“ budo obdeluje. Ko se mi s težavo posreči, en iztisek dobiti, vprašam, kdo pa je vendar pravi urednik tega „Slovenca“? in mi odgovoré, da Klun, — kateri? morebiti berič — postojnski „Klun“, ki je pri zadnjih volitvah v kupčijsko zbornico za nemškutarje agitiral, ali pa morebiti tisti Klun, ki je bil od Slovencev v državni zbor na Dunaj poslan in se je tam spridil, ali je pa kakšni žlahtnik goraj omenjenih dveh Klunov, da želi kaj takega doseči, kakor je oni dosegel na Dunaju.

O ne! mi odgovoré: to je oni visoko učeni — gospod šenklaški Klun, ki grozno rad „kluni“. Iz prinesenega iztisa razvidim, da visokoučeni gospod šenklaški Klun o meni tako-le piše: „Ravno tak je g. Luka Tavčar, posestnik gostilne „Hôtel Europa“, ki zna blizo toliko nemško, ko španjsko. On še nij nikdar in tudi zdaj nij Slovencev volil, dasiravno bi se mu zavoljo njegovega bogastva ne bilo treba pred nemčurji tresti.“

Na to hočem visokoučenemu gospodu Klunu sledeče odgovoriti: „Da razumete vi bolj nemško kakor jaz, to vam rad verjamem, a španjsko pa menda ravno toliko, kakor jaz, če tudi ste čez 16 let po šolah hlače trgali in marsikateri groš vašim staršem iz žepa izpulili; — a žalibog, da jaz nijsem imel prilike, se po šolskih klopek plaziti in svojim revnim staršem žepe otrešati — Pa vendar, ker sem velikokrat „velikoučenega“ gospoda šenklaškega „Kluna“ nemške pridige poslušal, sem si vendar-le nekoliko nemških besedij v spomin vtisnil, posebno tiste, katere ste visokoučeni „Klun“ po dvakrat zaporedoma izgovorili in vselej z obrazom pomrdnili. — Te besede sem si doma raztolmačiti pustil. — Razume se, da, ker se je pri preučnemu gosp. „Klunu“ redkokedaj to zgodilo, sem se potem prav malo nemščine iz njegovih prideg naučiti mogel.

Da nisem še nikdar slovenskih kandidatov volil, je čista istina, ali ravno tako resnično je tudi, da tudi nemških kandidatov ali Nemcev volil nijsem, kar ste pa pozabili v vašem neotesanem napadu pristoriti. Zakaj se jaz nobenih volitev in političnih manevrov ne udeležujem, tega nijsem dolžan razglasiti.

Ker uže 20 let in še več slovenske časopise prebiram, ter vse slovenske naprave materialno podpiram, sem si namenil od zdaj za naprej vse take stroške prihraniti, in si za te denarje na svoje stare dni profesorje nemškega jezika najeti; ker mi v slovenskem listu očitete neznanje nemškega. Najprvo se do Vas, učeni gospod „Klun“ obrnem, ako hočete profesuro prevzeti, saj menda vi dobro moje duševne, potrebe nemškega jezika poznate, ker me v vašem „Slovenec“ opisujete.

Ob enem pa gospodom predstojnikom narodnih društev, časopisov „Danice“ in „Novic“ naznanjam, da zdaj izstopim iz vsih narodnih društev, katere sem dozdaj podpiral, ter prosim, da mi ne bodo zamerili, če se Klunovega nasveta poprimem in se ne na svoje stare dni, za stroške, ko jih bodem po gori omenjenem izstopu prihranil — nemščine učil, kar bode še zmanjkalo, bom pa dodal. V srcu ostanem še rodoljub, kakor do sedaj.

V Ljubljani, 12. aprila 1875.

Luka Tavčar.

*) Upamo, da g. Tavčar tega ne bode storil, Narodna društva ne morejo odgovarjati za to, kar piše Klun-Jeran-Urhov časopis „Slovenec“.

Uredn.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Ljubljani.

28 let uže je nij bolezní, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, žumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehana a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalac in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca, gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalac.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimper, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dišnika, omotici i tiščanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. i funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. i 1 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrodu Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Uradno naznanilo.

14. aprila 1875.

Razpisane službe: Pri c. kr. okr. sodniji v Kranji služba vodje zemljišnih knjig, v X. služ. razredu. — Na enrazrednej narodnej šoli v Robu, učiteljska služba z letno plačo 350 gld. Prošnje kr. šol. svetu v Robu (Kočevje). — Dalje na narodnej šoli v Toplicah učiteljska služba z letno plačo 500 gld., do 5. maja pri kr. šol. svetu v Toplicah (Novo mesto).

Tučja.

12. aprila:

Pri Slonu: Jenič iz Kočevja. — Leon iz Trsta. — Robič iz Innsbuka. — vit. pl. Benkiser iz Ljova.

Pri Malič: Repety, Pukelmeyer, Weidman iz Dunaja. — Klebel iz Celovca.

Pri Zamorel: Janovic iz Trsta.

Pri Virantu: Neubauer iz Mirne. — Petuelo iz Trsta.

Dunajski borta 13 aprila.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . 70 gld. 45 kr.

Enotni drž. dolg v srebru . 74 . 80 .

1860 drž. posojilo	111	75
Akcije narodne banke	946	—
Kreditne akcije	231	75
London	111	35
Napol.	8	89
C. k. cekini	5	22 1/2
Srebro	103	40

Hiša na prodaj!

Poleg kantonske ceste, 1/2 ure nad Ljubljano v Dravljah proda se takoj pod najugodnejšimi pogoji prilično zidana hiša na lepem prostoru, h kateri spada vrhu tega še skedenj, kozolec, hlev in vodnjak, dalje opekarnica na dve peči, in 6 oralov zemlje. Okoli hiše se razprostira krasen vrt z 200 sadnimi drevesi.

Pismena oglasila naj se vpošljejo opravištvu „Slov. Naroda“, kjer se izve natančneje. (111—2)

Za zamašenje otlih zob

nij nobeno sredstvo prospešnejše in boljše, nego zobna plomba od c. k. dvornega zobnega zdravnika dr. J. G. Poppa na Dunaji, v mestu, Bognerstrasse št. 2, katero si more vsaka osoba sama prav lahko in brezbolešno deti v otli zob, ki se potem trdo sprime z ostalimi škrbinjami in zobnim mesom, zob pred daljšim drobljenjem varuje in lajša bolečino.

Anatherin — voda za usta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji, v mestu, Bognerstrasse št. 2, je najizvrstnejše sredstvo pri revmatičnem zobobolu, pri vnetjih, oteklinah in pri gnojenji zobnega mesa, zobni kamen olušči, ter zabrani njegovo razširjenje, okrepi zobno meso pri zobéh, ki se majé, očisti zobé in zobno meso vsih škodljivih tvarin, usram pak podeli prijetno čvrstost, ter odstrani z njih neprijetno sapo uže po kratkej rabi.

Anatherin — zobna pasta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji.

Ta priprava ohrani čvrstost in čistoto dihanja, vrhu tega podeli zobém belo-leskečo barvo, ohrani, da se ne pohabijo in okrepi zobno meso.

Dr. J. G. Poppov

rastlinski zobni prah.

Zobé očisti tako, ako se rabi vsaki den, da ne odpravi samo običajno sitni zobni kamen, nego tudi zobna glazura dobiva vedno večjo belinjo in nježnost. (354—13)

V zalogi je v Ljubljani: pri Petričiču in Pirkerju, Jos. Karingerju, Ant. Krisperju, Eduard Mahrju, F. M. Schmittu, E. Biršicu, v lekarni; dalje v vseh lekarnah, parfumerijskih in galanterijskih zalogah na Kranjskem.

Naznanilo prodajalnice!

Tovarniška zaloga platna in novošegnega blaga

na Dunaji,

Josefstadt, Kochgasse, šte. 36,

Vhod skozi „Alserstrasse“,

je sklenila, svoje izdelke, ne več kakor dosedaj izročevati le prodajalnicam 27 krajcarjevim, temuž preskrbljevati prodajo v velikem in na drobno samo, ter določila za vse predmete enotno ceno za 1 kos 30 vatlov za gold. 7.50, tucat z 12 kosi za 3 gold. in sicer sledeče predmete pravobarvanega perkalina po 30 vatlov, batist, jacnete in mouseine, novošegne robe za obleko, škotske in gladke barve, volnata preja, holandsko, belfaško in domače platno, beli širting in šifon na srajce, žnorie in barvani parhant za obleko, angleška platnena roba za domačo obleko, bela dvojtkanina in damaškova roba, barvani posteljni kanafas, beli in rumeni nanking, pisana roba za meblje, bela obrobljena zagrinjala, damaškovi in dvojtkaninovi robei. Dalje tucat 12 belih robecev od rumburškega platna, najfineji, žepni robei od batista z barvenimi obrobeci, servijeti od dvojtkanine in damaška, bele in barvane čisto platnene desert, turške piké obrisače, batistni in kotonni robei za na glavo, barvene in plave, gospodsko žepne rutice, in vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Naročila iz dežele se baš tako vestno in pošteno izvršujejo, kakor bi se izbralo osobno a kar ne dopade, se takoj vzame nazaj.

Adresa je:

An die Fabriks-Niederlage,

Kochgasse 36 in Wien.

NB. Za poskušnjo razpošiljamo tudi polovične kose 15 vatlov in pol tucata 6 kosev. (50—7)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.